

Kúria végzés

Az ügy száma: Bfv.II.1105/2016/6.
A határozat szintje: felülvizsgálat
A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke, Dr. Feleky István előadó bíró,
. Kiss Sándor bíró

Az eljárás helye:
Az eljárás formája: tanácsülés
Az ülés napja: 2016. december 1.
Az ügy tárgya: rablás büntette és más bűncselekmény
Terhelt(ek): ... terhelt

Első fok:	Pesti	Központi	Kerületi	Bíróság
	20.B.X.12.027/2014/89. ítélet, 2015.			december 14. tárgyalás
Másodfok:	ővárosi Törvényszék 24.Bf.X.6410/2016/19. ítélet, 2016.			
	június 7.	tárgyalás		
Harmadfok:	-			
Az indítvány előterjesztője:	terhelt			

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezés

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette és más bűncselekmény miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 20.B.X.12.027/2014/89. számú ítéletét és a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 24.Bf.X.6410/2016/19. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] I. A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2015. december 14. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 20.B.X.12.027/2014/89. számú ítéletével ... terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntettségében [2012. évi C. törvény (Btk.) 365. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés c) pont - tényállás 1. pont] és felbujtóként elkövetett) sikkasztás

büntetésében [Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont - tényállás 2. pont].

- [2] Ezért őt - halmazati büntetésül - 7 év fegyházban végrehajtandó szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett továbbá az előzetes fogvatartás beszámításáról, a feltételes szabadságra bocsáthatóságról, egy korábbi ítélettel kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának elrendeléséről és a bűnügyi költség megfizetésére kötelezésről.
- [3] A kétirányú fellebbezések alapján másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék a 2016. június 7. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 24.Bf.X.6410/2016/19. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta: vagyon elleni cselekményét bűnsegédként elkövetett sikkasztás büntettének [Btk. 372. § (2) bekezdés, (3) bekezdés a) pont - tényállás 2. pont] minősítette; a szabadságvesztést 6 évre mérsékelte (helyesen: enyhítette); és egyes járulékos rendelkezések korrigálása mellett egyebekben helybenhagyta.
- [4] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás 1. pontjának (elsőfokú ítélet 3-5. oldal) lényege szerint a terhelt egy üzletközpont egyik üzletében két társával, feleségével ... és **terhelt 2** együtt vett részt különféle árucikkek elvételében. **terhelt 2** összekészítette a kiszemelt árucikkeket, azokat egy pult hátsó részébe rejtette. Az árucikkeket a terhelt helyezte terhelt felesége táskájába. A terhelt a fizetés nélkül kifelé igyekvő **terhelt feleségét** a kijárat előtt feltartóztató, a lopást észlelt üzletvezetőt két kézzel meglökte, aki az áruvédelmi kapunak esett. Az árucikkakkal kijutott **terhelt feleségét** az üzletközpont területén utolérte és feltartóztatta két biztonsági őrral, akikkel szemben **terhelt 2** erőszakot alkalmazott, de két további biztonsági őrral együtt terhelt 2-t a földre szorították. A vádlott ekkor is közbelépett, az egyik őrt (**őr 1**) megkísérelte fejbe rúgni, aki azt a kezével hárította, majd további dulakodás során térdével kézen rúgta az egyik őrt (**őr 2**), aki nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket szenvedett. **terhelt felesége** közben az árucikkeket kivitte a bevásárlóközpont területéről, de oda visszatérve egy lapátnyéllel fejbe vágta az egyik őrt (**őr 3**), annak csonkjával megvágta egy további őrt (**őr 4**) tenyerét, s amikor az ütleget tőle az őrk elvették, kövel dobálta őket.
- [5] Az elsőfokú bíróság által megállapított (elsőfokú ítélet 5. oldal) és a másodfokú bíróság által korrigált (másodfokú ítélet 5-6. oldal) tényállás 2. pontjának lényege az, hogy a terhelt felesége egy személygépkocsit lízingelt. Amikor a részleteket már nem tudták fizetni, elhatározták, hogy a személygépkocsit nem adják vissza a lízingbeadónak. Terhelt felesége a vádlott beleegyezésével és jelenlétében - a lízingszerződés kifejezett tilalma ellenére - eladta az akkor hozzávetőlegesen 4.200.000 forint értékű személygépkocsit egy ismeretlen személynek. A sértett kára nem térült meg.
- [6] **II.** A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a terhelt nyújtott be: mindkét bűncselekményt érintően a bűnösség törvénysértő megállapítása, és - értelemszerűen másodlagosan - a rablás csoportosan elkövetettnek minősítése miatt; hatályon kívül helyezés, és új elsőfokú eljárásra utasítás érdekében.
- [7] Az indítvány a rablás (tényállás 1. pont) kapcsán a következőket kifogásolta. Nem az általa elmondottak alapján, bizonyíték nélkül állapították meg a tényállást. Rendőri mulasztások történtek: a fényképről felismertetés kései volt, és a fekete-fehér fényképek fénymásolatáról a tanúk nem ismerték fel őt, illetőleg az ő szerepét; nem szerezték be az üzletben rögzített felvételt, így azt az üzletvezető önhatalmúlag kidobta azzal, hogy nem jó minőségű,

holott ezt szakértőnek kellett volna eldöntenie. Lökdőssédésről eleinte szó sem volt, csak azután került szóba, hogy ő a bántalmazásáért feljelentette a biztonsági őrköt. A tanukat bosszú, terhelt feleségét (...né) ezen felül féltékenység is vezérelte. Az elsőfokú bíróság terhelt feleségét, bár abban megtagadta a tanúkenti vallomástételt, kikérdezte a rablásról is, s ennek a kihallgatásnak „köszönhető a csoportos rablás”. Az ügyészség kétféle vádat emelt ugyanazért a cselekményért, a két társával szemben garázdaságért, míg vele szemben egyszemélyben csoportos rablásért, pedig ilyen nincs a Btk.-ban. Ezt ügyészi és bírói elfogultságnak tekintette.

- [8] A sikkasztást (tényállás 2. pont) egyedül az autót lízingelő terhelt felesége(...né) követte el, aki minden kihallgatásán más vallomást tett. Konkrétumot nem jelölt meg.
- [9] A terhelt kifogásolta a kirendelt védőjének nem megfelelőnek tartott közreműködését. Erre sem jelölt meg konkrétumot.
- [10] A Legfőbb Ügyészség a BF.1297/2016/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt a törvényben kizártnak találta.
- [11] A Legfőbb Ügyészség szerint a terhelt a törvényi tilalom ellenére ténylegesen az irányadó tényállást támadta. A terhelt a rablás csoportosan elkövetettként minősítését pedig önmagában, a kiszabott büntetés sérelmezése nélkül kifogásolta.
- [12] A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítvány tanácsülésen történő elutasítását indítványozta.
- [13] A védő nem tett észrevételt az ügyészi álláspontra.
- [14] A terhelt az észrevételében fenntartotta és megismételte, részben kiegészítette az indítványában foglaltakat. A terhelt már a kiszabott büntetését is kifogásolta, mivel szerinte nem vették figyelembe enyhítő körülményként a betegségét és három kiskorú gyermekéről gondoskodását. Közölte, ha nem sokallaná a szabadságvesztés tartamát, nem is kért volna felülvizsgálatot.
- [15] **III.** A terhelt felülvizsgálati indítványa nem alapos, részben pedig a törvényben kizárt.
- [16] 1. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó. A felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdés]. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak sincs helye [Be. 419. § (1) bekezdés, 388. § (2) bekezdés]. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.
- [17] A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a Be. 416. § (1) bekezdés a) pont 3. fordulata alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűnösség megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.
- [18] Ugyanakkor a terhelt az indítványban ennek alátámasztására döntően olyan eljárásjogi indokokat hozott föl, amelyek nem szerepelnek a Be. 416. § (1) bekezdésének c) és d) pontjában konkrétan és kimerítően meghatározott, a felülvizsgálatra okot adó eljárási szabálysértések között. Az indítványban valójában az irányadó tényállást, illetve a bíróság mérlegelésének a helyességét

támadta, a bizonyítékok mikénti értékelését vitatta, átértékelését célozta, és mindezen keresztül kifogásolta a bűnösségének megállapítását - ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt.

- [19] Ezeket az eljárásjogi indokokat a Kúria nem vizsgálhatta. Az ismertetett egyértelmű tényállásokkal szemben hozta föl a terhelt a kifogásait.
- [20] 2. A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjának 1. fordulata alapján is van helye felülvizsgálatnak, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.
- [21] A terhelt a tényállás 1. pontjában rögzített rablás csoportosan elkövetett minősítésén keresztül kifogásolta a kiszabott szabadságvesztés tartamát.
- [22] Csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt [Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pont]. Az vitán felül áll, hogy az irányadó tényállás alapján az elkövetésben három személy vett részt, s ezek egyike a terhelt. Az elkövetők eredetileg fizetés nélküli elvételt, azaz lopást kívántak elkövetni. Az elvétel - amint azt a másodfokú bíróság megállapította (másodfokú ítélet 6. oldal 4. bekezdés) - az árucikkek táskába pakolásával megtörtént, s ezzel a lopás befejezetté vált. A terhelt feleségét az üzletvezető a lopáson tetten érte. A terhelt közbelépett, és az üzletvezetőt ellökte. Ezzel feleségének a fizetetlen árucikkal az üzletből kijutását biztosította. A terhelt feleségét a biztonsági őrök az üzletközpont területén feltartóztatták. Amikor az őrök a rájuk támadó terhelt 2 a földre szorították, a terhelt ismét közbelépett, és egy egyik őrt megkísérelte fejbe rúgni, a másik őrnek pedig újabb rúgással nyolc napon belül gyógyuló sérüléseket okozott. Ezzel **terhelt 2** és a terhelt, a terhelt feleségének a fizetetlen árucikkal az üzletközpontból kijutását biztosította.
- [23] Az alapügyben eljáró bíróságok helyesen minősítették a terhelt cselekményét társtettesként, csoportosan elkövetett rablás büntettének. Erre nézve a másodfokú bíróság indokolását (másodfokú ítélet 6. oldal 5. bekezdés) kiegészítve a Kúria hivatkozik a 2/2000. BJE számú büntető jogegységi határozatra is, miszerint csoportosan elkövetettnek minősül a bűncselekmény, ha három vagy több személy a bűncselekmény helyszínén vagy annak közelében tettesként (társtettesként), illetve - a tettes (társtettes) mellett - részesként: bűnsegédként vagy önállóan nem értékelhető bűnsegédi magatartást is kifejtő felbujtóként vesz részt a bűncselekmény elkövetésében. A jelen ügyben mind a terhelt és a társai között hallgatólagos szándékegység alakult ki a jogtalanul eltulajdonított árucikkek megtartására, és pedig úgy, hogy mindhárman a cselekmény helyszínén (előbb az üzlet kijárata előtt, majd az üzletközpont területén) tartózkodtak.
- [24] A büntetőeljárás törvény alapvető rendelkezése, hogy a bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz [Be. 2. § (3) bekezdés]. Ebből viszont következik, hogy a terhelt felrótt cselekményét kizárólag a vele szemben emelt vád

alapján, annak keretei között lehet megítélni, amin nem változtat az sem, hogy a terhelt társai ellen - akármely okból - nem emelnek vádat, avagy emelnek, de más minősítés mellett.

- [25] Az más kérdés, hogy a terhelt társainak más vád alapján történő más ügybeli jogerős marasztalása helytálló-e. Ezt a Kúria nem vizsgálhatta, mert a felülvizsgálat szigorúan az arra jogosult indítványához, és kizárólag az indítvány által közvetlenül érintett terhelt személyéhez kötött.
- [26] A minősítés törvényessége folytán a büntetés vizsgálhatósága elesett.
- [27] Anyagi jogi törvénysértés hiánya esetén a büntetés önálló vizsgálatára a büntetőeljárási törvény nem biztosít lehetőséget (EBH 2011.2387., BH 2006.390.). A büntetéskiszabás önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, így az sem, hogy a bíróságok a büntetéskiszabás során a büntetés céljára, a büntetéskiszabás elveire vonatkozó anyagi jogi rendelkezéseket, a büntetéskiszabási tényezőkről (súlyosító, enyhítő körülményekről) szóló Bkv 56. számú büntető kollégiumi állásfoglalást miként veszik figyelembe (BH 2005.337.III. - aktualizálva a hatályos helyzetre). A kiszabott büntetés csak akkor tekinthető törvénysértőnek, és esne felülvizsgálat alá, ha az - a minősítésen túl - a büntető törvény valamely mérlegelést nem tűrő rendelkezésébe ütközve volna a nemében és/vagy mértékében törvénysértő (BH 2012.239., BH 2005.337., BH 2016.264.II.). Azaz a bűncselekmény minősítéséhez kapcsolódó büntetési tételkeret megsértésével, avagy az irányadó büntetési tételkereten belül ugyan, de egyéb anyagi jogszabály megsértésével szabták ki (BH 2016.264.II.[41]), amire egyébként hivatkozás sem volt, de ilyen törvénysértést a Kúria maga sem észlelt.

Az indítvány elvi tartalma

- [28] A bűnösség megállapítása törvénysértő. Az egyik bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetés került kiszabásra, és nem törvényes a rablás csoportosan elkövetettnek minősítése, ha a társait más minősítésű vád alapján, más ügyben marasztalták el.

A döntés elvi tartalma

- [29] A felülvizsgálati indítvány nem alapos, részben a törvényben kizárt. A bűnösség tényállás támadásán keresztüli kifogásolása a törvényben kizárt. A bíróság csak annak a személynek a büntetőjogi felelősségéről dönthet, aki ellen vádat emeltek, és csak olyan cselekmény miatt, amelyet a vád tartalmaz [Be. 2. § (3) bekezdés]. Ebből viszont következik, hogy a terhelt felrótt cselekményét kizárólag a vele szemben emelt vád alapján, annak keretei között lehet megítélni, amin nem változtat az sem, hogy a terhelt társai ellen - akármely okból - nem emelnek vádat, avagy emelnek, de más minősítés mellett.

Záró rész

- [30] A kifejtettek értelmében a Kúria - a Be. 424. § (1) bekezdés 1. fordulata alapján tanácsulésen, a Be. 420. § (1) bekezdés 1. mondat 1. fordulata szerinti összetételben eljárva, és hivatalból vizsgálandó feltétlen eljárási szabálysértést nem észlelve - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a támadott

határozatot a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

- [31] A végzés elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. § (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. § (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2016. december 1.

. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó
bíró, Dr. Kiss Sándor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Schulz Oszkárné
tisztviselő